

[Niels Helveg Petersen]

stærk indsats for at tilvejebringe en bedre fordeling kan vi nå frem til et retfærdigere og et mere fredeligt samfund, og kun da, vil jeg påstå, er vi er i stand til også at løse de kortsigtede økonomiske problemer.

Man kan ikke, som der gøres forsøg på det fra talsmænd for især socialdemokratiet og venstre, anlægge den synsmåde, at nu skal vi først lige løse de kortsigtede betalingsbalanceproblemer osv., og derefter kan vi gå i gang med det egentlige politiske arbejde med fordelingen af goderne. Tingene hænger sammen. Vi er nødt til også at angribe fordelingsproblemerne, hvis vi skal gøre os håb om at løse de øvrige.

Og hvordan kan vi så på lang sigt påvirke fordelingen af goder og byrder i vort samfund på en mere retfærdig måde og nå frem til et samfund, hvor grupperne lever fredeligere med hinanden end i det nuværende? Jeg vil nævne tre områder, som for mig at se står i forgrunden. Ikke fordi det er de eneste, der kunne fremdrages, men fordi de netop i den diskussion, der føres i denne tid, står i forgrunden.

For det første vil det være nødvendigt at gennemføre medeje under en eller anden form for lønmodtagerne. Medejet vil være et middel til at mindske modsætningerne, ofte kunstige modsætninger, mellem ansatte og ejere. Jeg siger ikke, at man kan udrydde disse modsætninger og modsætningsforhold, det tror jeg ikke at man kan, men man kan mindske dem, og man kan mindske disse modsætningsers lammende virkninger på samfundsudviklingen. Medeje er også et middel til at mindske kapitalkoncentration og magtkoncentration af anden art, hvad enten den er økonomisk eller organisationsmæssig.

Efter radikal opfattelse er den rette måde at gribe dette problem an på, at de ansatte på de enkelte virksomheder bliver medejere af de virksomheder, hvor de arbejder. Det er målet med det forslag, som det radikale venstre har fremsat. Det vil sikre de ansatte en andel i de værdier, der skabes i virksomheden, og vil sikre, at modsætningerne mellem lønmodtagerne og kapitalmagten bliver mindre.

Et andet område, jeg vil tage frem, fordi det så stærkt vedrører fordelingen i vort samfund, er indkomstskatten. Jeg vil vove den påstand, at der i vort samfund kommer stør-

re uligheder fra vort skattesystem end egentlig fra vort lønsystem. Skattesystemet forstærker ulighederne i indkomstfordelingen, hvor sigtet jo egentlig skulle være det modsatte. Derfor er det nødvendigt at gennemføre betydelige omlægninger af vores indkomstskattesystem, hvis en bedre fordeling skal opnås. Jeg skal ikke gå i detaljer med, hvorledes dette kan opnås, men kun nævne to hovedpunkter, helt aktuelle, der peger frem mod det, jeg har talt for.

For det første må vi gennemføre en forlængelse af proportionalstrækket, og for det andet og meget vigtigt må vi gennemføre en omlægning af fradrag. Fradragsmulighederne i vores skattelovgivning er i dag med til at give store fordelingsmæssige skævheder, og det er med til at hindre investeringer i de produktive erhverv. Det skader opsparingen. Hvor man i gamle dage gik og sagde som et politisk slogan: vi kan ikke leve af at barbære hinanden, så synes jeg, vi i disse år skulle minde os selv om, at vi heller ikke kan leve af at låne. Det kan vi ikke som nation, og det kan vi ikke som enkeltindivider i denne nation.

Et tredje vigtigt område vedrører prisstigningerne på jord. Vi har den opfattelse, at skal man påvirke fordelingen af goder og byrder i samfundet, så er man også nødt til at gennemføre en lovgivning, der er egnet til at bremse prisstigningerne på jord. Og vi ønsker endvidere øgede offentlige midler til at føre en aktiv jordpolitik.

Jeg har her nævnt fordelingsproblemet i økonomisk betydning som et første hovedpunkt for en langsigtet indsats. Hovedpunkt nummer to, jeg vil nævne, kommer til at dreje sig om en udvidet beskyttelse af vores natur og vort miljø.

Vi må bevidst sigte efter i de kommende år at skabe et samfund i balance med naturen, og det er et arbejde, der må foregå over en meget bred front. Det er klart, at det vedrører en række enkeltområder: miljølovgivning, arbejdsmiljølovgivning, kontrollen med giftstoffer og den slags. Det er en vigtig opgave, og jeg mener, at der på mange områder i og for sig i stor enighed er et godt arbejde undervejs. Men det er egentlig på planlægningssiden, indsatsen på den lange sigt bliver vigtigst. Vi må planlægge et samfund på en sådan måde, at der bliver mulighed for en virkelig decentralisering i bosætning og er-